

Sally Hepworth

BENİM
benim

İÇİN
 için

HATIRLA
hatırla

Çeviren
Öznur Özkaya

1

Anna

On beş ay önce...

Kimse söylediğim hiçbir şeye güvenmiyor. Örneğin, tostun yandığını veya altı haberlerinin vakti olduğunu söylesem insanlar hayret eder. Buna ne dersiniz? *Gerçekten de* altı haberlerinin vakti gelmiş. Aferin, Anna. Eğer otuz sekiz yerine seksen sekiz yaşında olsaydım, bunu önemsemezdim. Belki de önemserdim. Yaşlı yurttaşlar için hizmet veren destekli yaşam tesisi Rosalind Bakımevi'nin yeni sakinlerinden biri olarak, yaşlıların sıkıntılarının önemini yeni bir bakışla kavırıyordum.

Bir adam yürüteciyle yanımdan geçerken biri, "Anna, bu Bert," diyor. Bert'e az çok benzeyen yarım düzine insanla tanıştırdım: yaşlı, solgun, kambur. Durmaksızın vuran gün ışığında hasır sandalyelerde oturuyoruz ve biliyorum ki Jack beni buraya ikimiz de kendimizi daha iyi hissedelim diye çıkardı. *Evet, eski toprakların evine yerleştin ama bak, bir bahçesi var!*

Bert'e el sallıyorum ama bakışlarım, üstünde mavi-kırmızı çizgili sabahlığı olan bir adamın beş yaşındaki yeğeni Ethan'ın kulağından bozuk paralar çıkardığı, çimenliğin karşı tarafına sabitlenmiş durumda. Keyifleniyorum. Ethan şakayla, her zaman en sevdiğim yeğeni olduğunu söyler; bunu başkalarının önün-

de inkâr etsem de bu doğru. Jack'in en küçük oğlu ve kesinlikle içlerinde en iyisi.

Dört yaşındayken bir keresinde motosikletimle onu gezmeye çıkarmıştım. Brayden ya da Hank'e sorma zahmetine bile girmemiştım; tehlikeli bir iş olduğunu söyleyeceklerinden ve annelerine ispiyonlayacaklarından emindim. Bildiğim kadarıyla Ethan asla gammazlamazdı. Brayden ve Hank bendeki sorunu biliyorlar, benimle konuşurken sürekli annelerine bakıp durmalarından bunu anlayabiliyorum. Ama Ethan ya durumu bilmiyor ya da önemsemiyor. Gerçekten hangisi olduğu umurumda da değil.

“Ve bu da Clara.”

Clara (diğerlerine nazaran) dikkat çekici bir hızla bize yaklaşıyor. Muhtemelen seksenlerinde ama diğerlerinden daha yapılı ve dinç görünüyor. Sarımsı gri, kabarık bir bulutu andıran saçları bana yeni doğmuş bir civcivi anımsatıyor.

“Seninle tanışmak için sabırsızlanıyordum,” deyip bana bıyıklı bir öpücük konduruyor. Güzel bir koku hava sahamı dolduruyor. Normalde öpülmekten hoşlanmam ama onun bu jesti tuhaf bir biçimde doğal geliyor. Ve bugünlerde, yanımda doğal davranan insanlara saygıyla yaklaşımaya özen gösteriyorum. “Eğer bir şeye ihtiyaç duyarsan, bana söylemen yeterli, tatlım,” deyip büyük bir meşe ağacına doğru ilerliyor. Oraya vardığında, mavi-kırmızı çizgili sabahlıklı adamı, onun üzerinde hak iddia ediyormuşçasına belli belirsiz bir hükümlerlik hissi doğuran bir şekilde öpüyor.

Yanımda duran Jack, göbekli, kırmızı suratlı, aslında seksen yaşındaki bir kadına ait olması beklenecek kıkır kıkır bir gülüşü ve kalın Tom Selleck tarzı gür bıyığı olan bakımevi müdürü Eric'le konuşuyor. Onun gülüşünü her duyduğumda (ki bu sık sık olur, her cümlesinin sonunda kıkırdıyor gibi duruyor), etrafa bakınıp örgü örerken kıkırdayan kadın yardımcı grubunu arıyorum. O ve Jack konuşurken onları gerçekten duymadan dinliyorum. “Pek çok etkinlik yapıyoruz... Onun aktif kalmasını

sağlayacağız... Yirmi dört saat bakım ve güvenlik... Demansta deneyimliyiz... Onun için en uygun yer burası...”

Vesaire, vesaire. Eric’te insanları çaresizce memnun etmeye çalışan bir hava vardır; birkaç yıl önce olsa Jack’le imalı bir şekilde bakışırdık ama Jack şimdi buna tamamen kanmış durumda. Eric’in sahte gülüşünden, daracak pamuklu pantolonundan, birkaç dakikada bir sağa ve belli belirsizce göğsüme doğru kayan bakışlarından bihaber. Eric’in şimdiye kadarki iyi tek özelliği, buraya geldiğimizde, sorun çıkaran eski bir diz yaralanması için yardımımı istemesiydi; muhtemelen dizini ovmayı önereceğimi ümit etmişti. Bir doktora ihtiyacı vardı, bir paramediğe değil; ona bunu açıkladım ama sorması da hoşuma gitti. Son zamanlarda yaptığım en ilginç sohbetler, en sevdiğim renk ve yemekler üzerine. İnsanların sadece bir Alzheimer hastası değil de bir *insan* olduğumu hatırlamaları hoşuma gidiyor.

Jack bunu unutmuşa benziyor. Onunla ve Helen’la yaşamaya başladığımdan beri erkek kardeşim olmayı bıraktı ve babam gibi davranmaya başladı ki bu çok can sıkıcı. Mutfakta Helen’la benim hakkımda fısıldadıklarını duymadığımı sanıyor. Ne zaman oğlanları okula bırakmayı teklif etsem karşılıklı bakışmalarını fark etmediğimi. Ve oraya giderken yolumu kaybetmediğimden emin olmak için arabayla peşimden gelen Helen’ı görmediğimi.

Jack bunu daha önce de yaşadık –ikimiz de yaşadık– ve artık kendini bir uzman olarak gördüğünü biliyorum. Ona sürekli nörolog değil de bir avukat olduğunu hatırlatmam gerekiyor. Her neyse, durumlar farklı. Annem hastalığını inkâr ediyordu. Evi yakıp kül edene kadar bağımsızlığına sıkı sıkıya tutunmak için savaşıyordu. Oysa benim kaçınılmaz olanla savaşmak gibi bir niyetim yok. İşte bu yüzden bakımevine yerleştim.

İyimser açıdan bakarsam, buranın olumlu yönü herkesin kaçık olmaması. Jack’le birlikte pek çok özel demans merkezine baktık; hepsi kaçıklarla ve boş boş etrafa bakan ahaliyle dolu birer Zombi Kenti gibiydi. En azından burası, yemeklerinin pişirilmesi ve çamaşırlarının yıkanması ihtiyacı duyan yaşlılar –bu

sabah Jack'in yazdığı çeki görünce anladığım kadarıyla zengin yaşlılar- topluluğu için de bir tür otel.

Yine de burada olmaya bayılıyor değilim. Jack'in beni "gündüz bakımı"na göndermiş olması yeterince kötüydü. Cidden ismi böyle. *Benim gibi* insanlara özel bir program. Ayrıca benim gibi *olmayanlar* için de geçerli çünkü Alzheimer vakalarının yalnızca yüzde 5'i altmış beş yaş altında meydana geliyor, bu yüzden *benim gibi* olan çok insan yok. Bu, durumu daha da olağandışı kılıyor. Ben öyle *herhangi bir* bakım tesisine yerleşmiyorum, hayır efendim. *Benim gibi* birinin kaldığı bir tesiste yaşayabileyim diye Philadelphia'dan New Jersey, Short Hills'e kadar seyahat ettik. Jack, kendisi de genç başlangıçlı demans hastası olan bu kişiyi Demans Destek Ağı'ndan duymuştu. Ondan haberdar olduğundan beri, Jack beni onun kaldığı tesise götürme konusunda kararlıydı. Yaşlılarla dolu bir yerde, iki genç insanın olmasının bunu bakım hizmetinden bahar tatiline dönüştüreceğini düşünmüşse benziyordu.

Eric, "Luke'la tanışmak ister misin, Anna?" diye sorunca Jack heyecanla başını sallıyor. Luke bahsi geçen *şu adam* olmalı. Ağaçtan inerek falan mı gelecek diye merak ediyorum. Ruh hâlimde bir değişiklik yaratacağını düşünüyorlarsa, çok etkileyici bir giriş yapması gerekecek.

"Sadece odama gitmek istiyorum," diyorum.

Jack ve Eric birbirlerine bakıyorlar ve heveslerinin kursaklarında kaldığını hissedebiliyorum.

"Elbette," diyor Jack. "Sana eşlik etmemi ister misin?"

"Hayır. Gerek yok." Ayağa kalkıyorum. Jack'e bakmak istemiyorum ama doğrulup tam karşına dikiliyor, bu yüzden başka bir yere bakma fırsatım olmuyor. Gözleri dolu dolu; bir an için demans ve terk edilmiş yüzleşmeleri onu katılaştırmadan önceki yumuşak kalpli hâlini yakalıyorum.

"Anna, korktuğunu biliyorum," diyor.

"Korkmak mı?" Homurdanıyorum ama sonra görüşüm bulanıklaşmaya başlıyor. *Korkuyorum*. İkiz olmakla ilgili bir şey de,

istediğiniz her an diğerini yanınızda bulabilmeye alışmanızdır. Fakat birkaç dakika içinde Jack gidecek. Ve ben yalnız kalacağım.

Nihayet Jack'e, "Hadi, kaybol," diyebiliyorum. "Yarım saat sonra pedikür randevum var. Buranın sağlık kaplıcası var, değil mi?"

Yanağından süzülen bir damla gözyaşını silerken Jack ufak bir kahkaha atıyor. Küçükken Jack bronz teniyle övünürdü ama şimdi ten rengi belli belirsiz grileşti, neredeyse benimki kadar beyaz. Sanırım bu biraz da benimle ilgili. "Ethan! Gel ve Anna'ya hoşça kal de."

Ethan çimenliğin karşısından bize doğru gümbürdeyerek gelip kendini kollarıma bırakıyor. Boğarcasına sarılıyor. "Hoşça kal, Anna Banana."

Geri çekildiğinde sol yanağındaki büyük, beyaz bandaja uzun uzun bakıyorum ve altındaki öfkeli kırmızı yanıklarla izleri anımsamaya çalışıyorum. Onları hatırlamam *gerek*. Burada olmamın sebebi onlar.

Bir sorunum olduğunu keşfettiğimde bir alışveriş merkezindeydim. Arabamı nereye park ettiğime dair hiçbir fikrimin olmadığını fark ettiğimde poşetlerimi çıkışa doğru sürüklüyordum. Otopark yedi katlıydı. Asansörde düğmelere boş boş baktım. Hiçbiri diğerinden daha olası görünmedi.

Sonunda güvenlik kulübesine yöneldim. Masanın ardındaki adam gülerek bunun her zaman yaşandığını söyledi. Telsizini eline alıp plaka numarasını sordu. Ben boş boş bakmaya devam edince gülümsemedi ve "Marka ve model?" dedi.

Bu oldukça basit bir soruydu. Ama yanıtı bulmak için uğraştıkça her şey daha da karardı. Yüzü kaplayan soru işaretinin bulunduğu bir fotoğraf ya da ceketini yüzüne çekmiş bir suçlu gibi bir şey oradaydı ama beynim bunu görmeme izin vermiyordu.

Adamın gülümsemesi soldu. "Renk?"

Tek yapabildiğim omuz silmek oldu. Adamın yine *bunun* her zaman yaşadığını söylemesini bekledim. Söylemedi.

Eve otobüsle döndüm.

Jack gibi mutasyona uğramış bir gen için test edilmiş olsaydım, hiç değilse bunun yaklaşmakta olduğunu bilirdim. Fakat hayatımın baharında yere serileceğimi öğrenmek gelecek planlarıma uymuyordu.

O günden sonra benzer şeyler sıklıkla olmaya başladı. Genelde olayları açıklayıp geçiştirebiliyordum. Tabii ki pek çok randevumu unutuyordum ama ben yoğun bir *paramediktim*. İşten eve dönerken yolumu kaybetmek biraz stresli oluyordu ama yön duygum zaten oldukça zayıftı. Maalesef açıklamakta zorlandığım şeyler de vardı. Arabanın anahtarlarını bulamadığımda camı kayak batonuyla kırmam gibi; sonra arabanın yolun karşısında oturan aileye ait olduğunu fark etmiştim. Ve nöbetimin olmadığı gün işe gitmem gibi. Hem de art arda dört kez.

Jack’i iş arkadaşım Tyrone’la tanıştırdırken “ikiz” sözcüğünü unuttuğum an, gerçekten endişelenmeye başladım. Otoparktaki hadisenin üzerinden bir yıl geçmişti. Ne olduğumuzu anlatacak bir kelimenin gerçekten var olup olmadığını merak ederek Jack’e dik dik baktığımı anımsıyorum. Beynimin karanlık, tozlu köşelerini araştırdım ama faydasızdı. Sonunda Jack’i annemin benimle aynı anda rahminde taşıdığı kişi olarak tanıttım. “Rahim” sözcüğünü anımsamış ama “ikiz” sözcüğünü bir türlü hatırlayamamıştım. Tyrone kahkaha attı; her zaman birkaç tahtamın eksik olduğunu düşünürdü. Ama Jack gülmedi. Böylelikle oyunun sona erdiğini anladım.

O gün işimden ayrıldım. “İkiz” kelimesini bile hatırlayamadıysam, bir hastanın bilincini nasıl açacağımı unuttuğumda veya muhtemel bir boyun zedelenmesi olan hastayı hareket ettirmenin iyi bir fikir olduğuna karar verdiğimde neler olacaktı? Formumu çoktan kaybettiğim hissine kapıldım. Ve bir şeylerin ters gittiğini biliyorsam, uzatmaya çalışmanın anlamsız olduğuna inanırım.

Aynı teori yaşam için de geçerli. Hayat tek yöne doğru yavaş yavaş ilerler. Yosunlara ve ağlara takılıp tepeden aşağı yuvarlanarak yavaş olan yolda kalabilirim ta ki sonunda durduğumda, tanınmaz hâle gelene dek pislige bulaşana kadar. Annemin yaptığı da buydu. Çoğu insanın yaptığı budur. Ama bu asla benim tarzım olmadı.

Rosalind Bakımevi'nde pek çok ilaç var. O kadar çok ki herkesin kendi sepeti var. Her sabah ve ikinci vakti, nam-ı diğer torbacı kadın, sepetlerle dolu tekerlikli masayı koridorda sürer. Sepetimde, sinir hücreleri arasında mesaj taşıyan bileşimin bozukluğunu yavaşlatmaktan sorumlu, yuvarlak, şeftali renkli bir tablet olan Aricept var. Sepette ayrıca saydam ve sarı, uzun, ince E vitamini de var. Son olarak bütün bunların o kadar da mühim bir mesele olmadığını hissettirmekten sorumlu, kuvvetli bir anti-depresan olan Celexa var. *Kesinlikle* bir işe yaramadığından emin olduğum ilaç o.

Rosalind Bakımevi'ndeki ikinci haftama kadar üstümü değiştirmedim. Bunu yaptığımda ise niye bu zahmete girdiğimi merak ediyorum. Burası sadece yatakta uzanmak, günlüğüme bir şeyler karalamak ve pencereden dışarıya bakmaktan ibaret. Olası ziyaretçilerime (Jack'e rağmen), isteğim üzerine, ülkenin diğer ucundaki bu tesiste olduğum söyleniyor (Hey, büyük olasılıkla onları hatırlamayacağım, hem "acıma ziyaretlerine" hiç ihtiyacım yok). Müdür Eric ikide bir gelip tombala oynamam için beni ikna etmeye uğraşiyor. (Evet. Sanki başarılı olabileceğim gibi.) Bir sürü hemşire ve görevli odaya uğradı. Odamdan yalnızca bir kez çıktım, bunu yaptığımda da yanlış yerlere sapıp odamın yolunu tekrar bulamadım. Diğer kayboluşlarımı düşünürsem, bu o kadar da kötü değildi. Hiç değilse Rosalind Bakımevi'nde olduğumu biliyordum. Bir odam *olduğunu* da. Odamın dışına yaptığım ufak gezintinin bana öğrettiği tek şey doğru yerde olduğumdu. Bir bakımevinde.

Bugün, pencereimin önünde yakışıklı bir bahçıvan şimşir ağacını buduyor. Hava ılık ve bahçıvan da kaslı vücudundan keyif almama izin verecek şekilde ince, beyaz bir tişört giymiş. Birkaç sene önce olsaydı eğilip ince bir dal ister yahut yardıma ihtiyacı olup olmadığını sorardım. (Çocukken Jack ve ben annemizle bahçede çok vakit geçirir, fidan diker, çapa yapar, toprağı kuru otlarla örterdik.) Ama şimdi, bahçıvanın gülümseyişine karşılık vermeye bile zahmet etmem. Ethan'ı düşünmekle o kadar meşgulüm ki. *Olayı* düşünmekle.

Olay yaşandığında geceydi. Geceleri huzursuz olurum, "has-talığın" birçok keyifli yan etkisinden biri de budur. Oturma odasındaydım, ardımdaki küçük ayak seslerini duyduğumda Xbox'ı nasıl kullanacağımı çözmeye çalışıyordum.

"Hadi, fongüü yapalım."

"Fongüü" fondünün bir türeviydi ve çikolata barlarını ocakta eritip kurabiyeleri, şekerlemeleri ve elimizde artık ne varsa erimiş çikolataya batırmamızı anlatan bir kelimeydi. Fikri kabul etmemin bir sürü sebebi vardı. İlk olarak ben de fondü severim. İkincisi ben onun annesi değildim, dişleri veya uyku yoksunluğu için endişelenmek bana düşmezdi. Üçüncü olarak, hayatım, kendimi tanıyamadığım bir yere doğru son sürat gidiyordu ve hâlâ kendimi tanıyorken kesinlikle yeğenimle fongüü yapmak istiyordum.

Fongüüyü hazırlamıştık ve yanık kokusunu aldığımızda Xbox oynuyorduk. Ethan'la birbirimize baktık.

"Kahretsin! Fongüü!" dedim.

Küfrederek mutfığa fırladım. Evi yakmanın, Jack'in benim yeterli bir yetişkin olduğumu düşünmesini sağlamayacağı kesindi. Yangın söndürücüye ulaşmak için hızla kapıyı açtım ama onun yerine banyoyu buldum. Dönüp diğer kapıyı açtım ve havlularla dolu bir dolap gördüm. Tekrar döndüm. Tanrı aşkına, mutfak neredeydi?

Bu ilk kez yaşanmıyordu. Yapmam gerekenin sakinliğimi korumak ve birkaç dakika beklemek olduğunu biliyordum, o zaman her şey aklıma gelecekti. Fakat yanık kokusu iyice yoğun-

laşıyordu ve Ethan'ı hiçbir yerde göremiyordum. Ve lanet olası *banyodan* bile nasıl çıkacağımlı bulamıyordum.

İşte o an Ethan'ın çığlığını duydum.

Jack'in söylediğine göre, ben ters istikamete doğru koşarken Ethan mutfağa dalıp tavayı ocaktan almaya çalışmıştı. Tavanın sapı kor gibiydi. Elini öyle hızlı çekmişti ki akabinde tavayı devirmışti, böylelikle yanan çikolata yanağına sıçramıştı. Ethan'ı yaralamanın dışında, en kötüsü insanların hakkımdaki düşüncelelerinin doğrulanmasıydı. Yeğenimle kalamayacak kadar güvenilmezdim. Bir saniye bile yalnız bırakılmamalıydım.

"Tak tak."

Temiz havaya hiç doğal olmayan bir takıntısı olan sıska yardımcı kadın yüzünden ardına dek açık olan kapıya doğru başımı çeviriyorum. Ne zaman kapıyı kapatmaya çalışsam, bu kadın büyülü bir hava perisi gibi ortaya çıkıyor; *temiz hava, temiz hava, TEMİZ HAVA!* Bu kez dönüp baktığımda ise Eric'in, yanında aslanvari dev bir köpekle orada durduğunu görüyorum. İçimin kenetlenerek içsel bir kalkan oluşturduğunu hissediyorum.

"Hey, nasılsın?" diyor.

"İyiyim." Görünüşe göre başka bir yere bakamadığımdan köpeğe doğru konuşmaya başlıyorum.

"Herkes sana iyi davranıyor mu?"

"Evet."

Bir Alman çoban köpeği. Dişleri sarı ve salyadan ötürü parlak; ağzı, köpeklerin sizi her daim tetikte tutmak için yaptığı gibi sırtık biçimde kıvrık. *Mutlu muyum? Kızgın muyım? Biraz yaklaş da anla bakalım.*

"Ah! Köpeklerden korkar mısınız?" diye soruyor Eric.

Yüzüme cesur bir ifade takınmaya çalışmam açıkça işe yaramıyor çünkü Eric köpeği dışarı yolluyor. Odama girerken, muhtemelen Jack'in duvara astığı suluboya bir yaprak resminin önünde duraklıyor. Bu resim annemindi.

"Çok güzel," diyor.

"Senin olsun," diye karşılık veriyorum.

Kaşlarını çatıyor. "Bütün gün odanda oturmak zorunda de-
ğilsin. Günde iki kez kasabaya inen otobüs var. Alışverişe veya
sinemaya gitmekten hoşlananlar var."

Dik oturuyorum. "Bunları yapmak için iznim var mı?"

"Elbette. Bugün otobüs grubuna personellerimizden Trish
refakat ediyor."

Tekrar yatağıma gömülüyorum.

"Ya da salonda oyun oynayabilirsin. Buranın sakinlerini bir
araya gelmeleri için teşvik etmeye çalışıyoruz. Tüm zamanlarını
odalarına tıklararak geçiren insanların, kendilerini soyutlanmış
hissettiklerini keşfettik."

"Soyutlanmak benim için sıkıntı değil."

Eric kaşlarını çatıp yatağımin kenarına ilişiyor. İçim eziliyor.
Cesaret konuşması zamanı gelmiş olmalı. Aslında Eric için üzü-
lüyorum. Ben söylediklerini ne kadar duymak istiyorsam, o da
o kadar söylemek istiyor. Yüreğinin derinliklerinde, buranın sa-
kinlerinden biri olsaydı muhtemelen kendisinin de odasından
çıkmayacağını biliyor. Ama bize gösterdikleri tablo öyle değil.

"Peki," deyip konuşmasına başlamadan önünü kesiyorum.
(Daha çok yatağımdan kalkmasını istediğim için.) "Salon muy-
du? Gidilecek yer yani? Bugün oraya gideceğim. Söz veriyorum."

Eric iç çekiyor. "Salona gitmek zorunda değilsin. Söylemek
istediğim bu değildi. Söylemeye çalıştığım, senin burada mutlu
olmanı istediğimdi."

"Biliyorum." Herkes burada mutlu olmamı istiyor. Eğer mut-
luysam suçluluk hissetmek zorunda kalmazlar.

Eric elini uyluğumun tehlikeli olacak kadar yakınına koyuyor.
"Bize bir şans ver, Anna. Senin durumunda olmanın ne anlama
geldiğini biliyormuşum gibi davranmayacağım. Fakat erkek kar-
deşinin seni bu odada solup ölmen için buraya getirmediğini çok
iyi biliyorum. Daha yaşanacak çok şey var ama oyunun içinde
kalmalısın." Göz kırıyor. "Jack bana senin adrenalin tutkunu ol-
duğunu söyledi. Bunu duyduğumda çok heyecanlandığımı söyle-
meliyim. Burada en heyecan verici şey tombala gecelerimiz."

Sırıttıyor ve gerçekten kusabilirmişim gibi hissediyorum. “Haklısın,” diyorum. “Benim gibi olmanın ne anlama geldiği hakkında hiçbir fikrin yok.”

Duyularınızın bir kısmını kaybettiğinizde diğerlerinin geliştiğini söylerler. Sanırım bu doğru. Keskin bir dilimin olduğu zamanlar da vardı. Eğer bir şaka söz konusuysa havada yakalayan ilk ben olurum ve herkesten daha enerjik bir biçimde karşılık verirdim. Artık eskisi gibi hızlı değilim, özellikle de insanların ruh hâlleri söz konusu olduğunda daha gözlemciyim. Bu yüzden, saçlarını dik dik yapmış sarışın bir kadın odama daldığında, onun sadece kaybolmadığını aynı zamanda zihninde de bir şeyler olduğunu anlayabiliyorum.

“Ah, şey,” diyor. “Ziyaretçilerin kullandığı tuvalet nerede acaba?”

Tabii ki hiçbir fikrim yok. Teşhis konulduğunda nöropsikoloğum, ben ona Dr. Beyin diyorum, anıların ters istikamette yok olma eğilimi gösterdiğini söyledi. Bu, en eski anılarımın uzun süre dayanabileceği ama ziyaretçilerin tuvaleti de dahil olmak üzere yeni edindiğim bilgilerin beynimdeki geri dönüşü olmayan kara delikte yok olabileceği anlamına geliyordu.

“Üzgünüm, bilmiyorum,” diyorum kadına. Kızarıklık yüzünü buruşturduğunu fark ediyorum. Terli. “İyi misiniz?”

İç çekiyor ve dönüp gitmesini, ziyaretçi tuvaletini aramaya devam etmesini umuyorum. Ama öylece duruyor.

“Evet.” Burnunu çekiyor. “Aslında değilim. Büyükbabam. O... imkânsız.”

“Büyükbabanız kim?”

“Bert. Bert Dickens.”

“Ah,” diyorum ama hafızamda Bert’le tanıştığıma dair bir kayıt yok. “O... iyi mi?”

“Fiziksel açıdan gayet iyi. Zihinsel anlamda pek iyi değil. Kusura bakmayın, böyle paldır küldür lafa dalmamalıydım. Siz?..”

“Meşgul değilim.” İşte bu cümle asrın en yetersiz ifadesi.
“Bert’ün nesi var?”

“Bunu duymak istediğimize emin misiniz?”

“Elbette eminim.”

“Peki.” Odanın içine doğru ilerliyor. “Olay şu ki...” Elini uzatıp parmaklarını oynatıyor. “Ben evleniyorum.”

Şu parlayan taşlar söz konusu olduğunda neden onca kıyametin koptuğunu hiç anlamamış olsam da durumun gerektirdiği şekilde gülümsüyorum. “Tebrikler.”

“Teşekkürler.”

Kendi yüzükparmağıma bakıyorum, neredeyse bir senedir boş. Eklem yeri, onu demirleyen çapası olmadan iyice yukarı fırlamış gibi görünüyor. “Bert, delikanlıdan hoşlanmıyor mu?”

“Hayır. Yani hoşlanıyor ama evlenmemizi istemiyor.”

“Neden istemiyor?”

“Ailemizin lanetlendiğini düşünüyor. Eh, o bir bunak değil. Buna hep inandı. Eşi, yani büyükannem, annem bebekken ölmüş. Annem de ben dört yaşındayken öldü. Evlenirsem lanetin süreceğini düşünüyor.”

“Annen için çok üzüldüm.”

“Teşekkürler.”

“Neden evliliğin lanete yol açtığına inanıyor? Neden sebebi bebek olarak görmüyor?”

Bana tuhaf bir edayla bakıyor. Bunun pek yardımcı olmadığını fark ediyorum.

“Hey, sadece teorisinin sağlam olmadığını söylemeye çalışıyorum. Belki bebek kısmının laneti oluşturduğu konusunda onu ikna edebilirsin.”

“Bebeğim olduğunda ne olacak?”

“Bebek sahibi olmak istiyor musun?”

Başını sallıyor. Yüreğimin derinliklerinde onun biraz ağgözlü olduğunu hissediyorum.

“Peki, lanete inanıyor musun?”

“Hayır. Yani ailem bahtsızmış ama... Hayır. Ben buna inan-

mıyorum. Ama büyükbabamın düğününe gelmesini istiyorum ve o gelmeyeceğini söylüyor. Kaderimi mühürlememi seyretmeye dayanamayacağını söylüyor.”

“Ona eğer evlenmezsen kaderinin ölümden beter olacağını söyle.”

Gözlerini kısmış beni izliyor.

“Ona mezarına evlenmiş biri olarak gidersen mutlu bir kadın olacağını, eğer düşüncesinde haklıysa bile mutluluğun anlamını bilmeden ölmektense, ölmekten önce bir sene gerçek mutluluğu yaşamayı tercih ettiğini söyle.” Bir an düşünüyorum. “Hata yaptığını söylerse, karısıyla hiç evlenmemiş olmayı diliyor mu, sor bakalım.”

“Vay. Harikasın,” diyor.

Tam da bunun için kullanılan bir ifade var, hatırlamaya çalışıyorum. Yavaş yavaş aklıma geliyor. “Korkuyla geçen...” Devam etmek için çabalıyorum ama gerisi uçup gidiyor. *Puf*. Gitti.

“Korkuyla geçen hayat, yarım yaşanmış hayattır mı?”

“Evet. Aynen öyle.”

“Haklısın. Myrna’ya tapardı. Onunla evlenmemeyi dilemesi için hiçbir sebep olamaz. Ayrıca onun saçma sapan hurafelerini dinlersem lanetin doğru olduğu fikrini pekiştiririm.” İç çekiyor. “Sağduyum olduğun için teşekkürler. Geri dönmeliyim.” Kapalı banyo kapısına doğru başını çeviriyor. “Sence orada rahatı yerinde midir?”

“Kimin?”

“Büyük... annenin?” Duvardaki gümüş isimliğe gözlerini kısararak bakıyor. “Anna, değil mi?”

Sık sık bir şeyleri anlamada sıkıntı yaşıyorum, bu yüzden aklımdan uçup gittiği için fazla kaygılanmıyorum. Tam olarak anlamışım gibi başımı sallamak üzereyken birden jeton düşüyor. Muhtemelen Anna adında yaşlı birini ziyarete geldiğimi düşünüyorum.

“Ah... Evet. Anna gayet iyi.” Söylemiş olsa da ismini hatırlamadığım kıza gülümsüyorum. “Çok, çok yakında buradan ayrılacak.”

2

Bir yığın havuç ve fasulyenin arasında çorbamın içinde yüzen bir şey var. Kıl veya sinek değil. Beyaz bir şey. Yaklaşık beş santimetre uzunluğunda, spiral gibi kendi etrafında kıvrılan bir şey. Elimi kâseye daldırıp o şeyi eziyorum. Parmaklarımın arasında sıkışıyor, sonra lastik gibi yaylanıyor. Ağzıma atmadan önce tadının nasıl olduğunu biliyorum: yavan, sakızımsı ama iştah kabartan. Bu yiyeceği sevdim. Buna ne dendiğini neden hatırlamıyorum?

“Tadı kayış gibi, değil mi?”

Başımı kaldırıp baktığımda yanımda oturan yaşlı kadının beni izlediğini görüyorum. Konuşan o olduğu için memnunun çünkü diğer tarafımda, yanındaki boş sandalyeye ‘Myrna’ diyip duran yaşlı, kel bir adam var. Hatta bir ara birinden Myrna’ya tuz uzatmasını istedi. Rosalind Bakımevi’nde kaçık yok olayı buraya kadarmış.

“Pardon?”

“Makarna,” diyor. “Tadı kayış gibi.”

Makarna! Kaybettiğim bir şeyi –bir kayış– bulmuşum gibi heyecanlanıyorum.

“Aslında makarna fena değil. Sorun diğerleri.”

Kadın kaşığındaki spirali inceleyerek, “Sanırım haklısın,” diyor. “Fasulye, kereviz ve su gibi bir çorba – makarna hepsini kurtarıyor gerçekten.”

Kadının beni biraz neşelendiren bir Güneyli aksanı var. Zaten Güneyli aksanıyla konuşan birini nasıl sevmezsin ki? Aralarında bağnazlar ve Ku Klux Klan var tabii ama bu kadının ikisiyle de alakası yokmuş gibi duruyor. Bu kadın, bana okyanus tabanını boylamaya hazır alacalı ağaç dallarını anımsatan diğer sakinlerden daha genç. Ayrıca, büyük olasılıkla seksenine merdiven dayamış olmasına rağmen sağlam bir vücuda sahip – neredeyse dinç görünüyor.

“Adını unutmuş olmalıyım,” diyor.

Neredeyse gülüyorum. “Adım Anna.”

“Bugünlerde çok unutkanım, değil mi tatlı şey?” Güneyli Kadın, yanında oturan yaşlı adama o kadar büyük bir hayranlıkla bakıyor ki taşa dönmüş kalbimde bir şeylerin kımlıdadığını hissediyorum. Sonra dönüp tekrar bana bakıyor. “İsmim Clara.” Yanında oturan adamı kaşığıyla işaret ederek, “Buradaki de ‘kocam’ Laurie,” diyor.

Adımı gerçekten unutup unutmadığını anlamak için Clara’nın yüzünü inceliyorum. Yoksa sadece kendini tanıtmak için mi bu zekice yolu seçti? İkincisi doğruysa onu daha da çok sevdim.

“Bugün öğle yemeğine katılmanıza çok sevindim,” diyor. “Konuşacak başka genç arkadaş bulmak için sabırsızlanıyordum.”

Seksenlerinde olan bir kadının kendini ‘genç’ olarak betimlemesinde hoş bir şeyler var. Yalnızca bu hafta sonu Jack geleceği ve bana odamdan dışarı çıkıp çıkmadığımı soracağını bildiğim için dışarı çıktığımı söylemesem daha iyi. Ona evet diyebilirim, rahat, hoş bir ziyaret yaşayacağız. Belki birkaç espri bile yaparız? İdeal bir dünyada bir iki bira da paylaşırdık ama dünya elbette ideal değil.

Clara karşısındaki genç adamı başıyla işaret ederek, "Bizim Luke'la tanıştın mı?" diye soruyor. Her nedense tamamen gözünden kaçmış. Birdenbire bir başka gençten bahsederken kendisi hakkında konuşmadığını fark ediyorum. *Benim gibi* olan diğer kişi hakkında konuşuyor.

"Sanmıyorum," diyorum, "ki bu kesinlikle tanışmış olabileceğim anlamına geliyor."

Başını eğip kıkırdıyor. Ufacık bir demans şakasını takdir edemeyecek kadar kafasının gitmemiş olmasından memnuniyet duyuyorum. Sonra onu tepeden tırnağa süzüyorum. Yanık bir teni, düzgün beyaz dişleri ve gamzesi var. Dalgalı saçları neredeyse siyah renkte ve kulağının arkasına atılabilecek kadar uzun; mavi gömleğinin kolları güçlü dirseklerine kadar sıvanmış. *Güzel.*

Clara sesini alçaltıyor ama yeterince değil. "Seksi, öyle değil mi?"

Clara'yı umursamadan, "Benzerim sensin demek?" diye soruyorum. "Genç insan, yaşlı zihin."

Luke bir kahkaha daha atıyor. "S-sanırım öyle di-iyebilirsin."

Benzerim kekeme, bunun dışında dikkat çekici bir biçimde normal görünüyor. Bakışlarını kaldırıyor. Gözleri açık siyah çayın bir tonu. Ben de çayımı öyle içerim.

"Peki, n-nasıl gidiyor?" diye sorunca omuz silkiyorum. "Bura alışmak biraz zaman alıyor. G-grup yemekleri, etkinlikler, duşlar..."

Duşları anımsayınca irkiliyorum. Belki aptalca ama duşta yardıma ihtiyacım olacağı hiç aklıma gelmemişti. Fakat banyo duvarındaki beyaz lamine fayansın başka fikirleri vardı. Silinebilir tükenmez kalemle yazılmış günlük yıkanma programını orada bulabiliyordum ve yıkanma saati geldiğinde yardımcı kadın güçlü kollarıyla beni duşa sokmak üzere hazır bir edayla birden içeri dalmıştı.

Bir refakatçiye ihtiyacım olmadığını söylediğimde, "*Tesis kuralı,*" demişti kadın. "*Röntgencilğe meraklı değilim. Bana ihtiyacın olursa diye kapının önünde bekleyeceğim sadece.*"

Artık her zaman lamine fayansı dikkate alıyor ve kadın gelene kadar düşümü aldığımdan emin oluyordum. Bana bunu sorduğunda ise demansı suçluyordum. "Ah, seni beklemem mi gerekiyordu? Ne aptalım."

"Duştan nefret ediyorum," diyorum.

"İlk haftalar z-zor geçiyor, hatırlıyorum," diye karşılık veriyor.

Yanağındaki gamzesi sık sık aşağı yukarı hareket ediyor, elimde olmadan gülümsüyorum. Sanırım gerçekten de hatırlıyor. Bakışlarımı, kaygısızca masanın üzerinde duran büyük, kaslı ama bir şekilde zarif olan ellerine yöneltiyorum.

Clara haklı. "Seksi" bu adam için uygun sözcük.

Oda dikkat çekici bir biçimde sessizleşiyor. Masanın altından bir şey bacağıma değiyor. *Tüylü* bir şey... Hemen geri çekiliyorum.

"O... Kayla," diyor Luke. "Eric'in k-köpeği. Za-zararsızdır."

Gözlerim köpekte öylece başımı sallıyorum.

"Köpekleri sevmez misin?" diye soruyor.

"Alzheimerlı birine göre sezgilerin fazla kuvvetli."

"Aslında ben fro-frontotemporal demans* hastasıyım."

Tekrar sessizlik çöküyor, ona bakmak için bakışlarımı köpekten ayırıyorum.

Dile getirilmemiş soruma, "Sen anıları unutuyorsun, ben ise konuşmayı unutuyorum," diye yanıt veriyor.

Tekrar dönüp köpeğe bakıyorum. Dili ağzından dışarı sarkıyor, gördüğüm en nahoş hoş geldin paspası.

Luke'un eli yakasının etrafında geziniyor. "Gerçekten k-köpekleri sevmez misin?" diye soruyor. Ayak başparmaklarının köpeğin karnının altına kıvrılışından köpeksever olduğunu anlıyorum. "Hiç mi... Yavru köpekleri de mi?"

---

* Frontotemporal demans (FTD), erken başlangıçlı demanslar içinde ikinci sıklıkta görülmektedir; ilerleyici davranış değişiklikleri, yürütücü işlevlerdeki bozukluklar ve lisan problemleri ile karakterizedir. FTD, sıklıkla Alzheimer hastalığı ve psikiyatrik hastalıklarla karışır. -çn

Şimdi konuşmasının tamamen farkındayım. Sadece yavaş değil ama aynı zamanda biraz geveliyor da. Dahası, kelimeleri çıkarmak için olması gerekenin üstünde bir çaba harcıyor gibi görünüyor. Onun kadar genç ve sağlıklı görünen birinde bu kopukluk oldukça yersiz geliyor.

“Yavru köpek embriyolarını bile,” diyorum.

Köpeği, hafifçe vurarak cam kayar kapıya doğru yönlendirip dışarı çıkarıyor. Köpek kuyruğunu sallayarak sessizce gidiyor.

Luke döndüğünde, “Bir k-k-kaza mı oldu? Bir köpekle? Onları sevmemene sebep olacak bir şey mi yaşadın?” diye soruyor.

Sağ kaşımı ortadan ikiye bölen soluk pembe çizgiyi gösterecek başımı sallıyorum. “Üç yaşındaydım.”

“Aile köpeği mi?”

“Komşunun köpeğiydi. Kesinlikle bir köpek tutkunusun.”

“Evet, öyle. Ben...” Duraksıyor, yoğun bir şekilde düşünüyor muşçasına alnını kırıştırıyor. “Ben birkaç sene önce barınakta çalışıyordum. Y-yavru köpeklerin sahiplendirilmesinden sorumluydum.”

“Ah, öyle mi?” Göğsüne yavru bir köpeği dayadığı hâli bir anda zihnimde parlıyor.

“Öğleden sonra otobüsü için son çağrı!” Kocaman yaka kartında TREV yazan beyaz gömlekli ve pantolonlu bir adam girişte bekliyor. “Yardıma ihtiyacı olan var mı?”

Luke bana dönüp, “Öğleden sonrası için planın var mı?” diye soruyor.

“Evet,” deyip bir kahkaha atıyorum. “Ajandam dolu.”

“Şey, adamı duydun. Öğleden sonra otobüsü için son çağrı.”

“Ahh.” Clara yerinden fırlıyor. “Gidip cüzdanımı almalıyım. Öğleden sonra otobüsü kimseyi beklemez.”

Clara aceleyle çıkıyor, Luke sandalyesinden öne doğru eğilip, “Bu konuda yanılıyor. Öğleden sonra otobüsü herkesi bekler,” diyor.

Gülüyorum. Karnımın alt kısmında bir gıdıklama hissediyorum.

“Bir şeye ihtiyacın var mı?” diye soruyor Luke. Omzuna görünmez bir şey asıyormuş gibi bir hareket yapıyor. “Hani içine bir şeyleri tıktırdığın şey?”

“Ah...” Tam olarak neden bahsettiğini biliyorum ama o an için ben de ona ne dendiğini anımsayamıyorum. “Aslında galiba bugün gelmeyeceğim.”

Lisedeyken, sınavlar bitse de okul bir hafta daha devam ededi. Müfredatta konu kalmazdı çünkü hepsini tamamlamış ve sınavlarını vermiş olurduk ama bize aşılana fikir “okul yılını *doğru* bir biçimde tamamlama” şansı üzerineydi. Bu her ne demekse artık. Öğretmenlerin çoğu bizimle oyun oynardı. Bir kısmı sohbet edip takılmamıza müsaade ederdi. Bir tek Bay Kaiser her zamanki gibi ders işlemeyi sürdürürdü. Bütün bunlar o kadar mânâsızdı ki ama yıllar boyunca bunu yapmayı sürdürdük. Şimdi Luke’la birlikte alışveriş merkezine gitmek, sohbet ederek birini tanımaya çalışmak da o kadar mânâsız hissettiriyor.

“Düzenlemen gereken ço-çorapların mı var?”

“Evet. Onun gibi bir şey.”

Başını sallayıp tekrar öne eğiyor. Clara döndüğünde, “Görünüşe göre sadece biz gidiyoruz galiba, Clara,” diyor.

Clara bana bakarak, “Çok yazık,” diyor. “Gelmen için seni ikna edemeyeceğimize emin misin, tatlım?”

Beklerlerken sessizlik çöküyor, kararımı gözden geçirmeye yetecek kadar uzun bir sessizlik. Belki de bu tip şeyleri denemeliyim. Alışveriş merkezine yapacağım son bir gezinti. Son kez seksi bir adamla sohbet etme fırsatı. Düşüncelerimden silkiniyorum. Bir yığın daha yeni “son” yaratmadan da kaygılanacak yeterince şeyim var.

“Eminim,” diyorum. “İkinize de iyi eğlenceler.”

Fakat onlar giderken, yeni bir son yaratmaktan kaçınmaya çalıştıysam da bunda başarısız olduğumu anlıyorum. Bu konuşma

başından sonuna bir “son”du. Bu, gerçekten yapmak istediğim bir şeye son hayır değişim oldu.

Dr. Beyin bana bir keresinde bir Alzheimerlının beyninin dağın zirvesindeki kara benzediğini, yavaş yavaş eridiğini söylemişti. Güneşin parlak olduğu ve kar kümelerin her yana saçıldığı günler de, güneşin bulutların ardına saklandığı ve her şeyin çoğunlukla el değmemiş bir biçimde kaldığı günler de olur. Ve bir de olağanüstü manzaralı günler (onun kelimeleri) vardır; tesadüfen, eridiğini sandığın bir iz bulduğunda ya da ebediyen kaybolduğunu düşündüğün bir an kısa süreliğine de olsa geri geldiğinde.

Benzetmede “dağ zirvesi” ve “olağanüstü manzara” kelimeleri yer aldığı için Dr. Beyin’in bu haberin moral bozmayacağını düşündüğü hissine kapılıyorum ki bu, durumun tam tersi. Sanırım doktor başka kelimelerle ifade etseydi, hastalığımın sonraki aşamaları konusunda kendimi daha iyi hissederdim. Şunun gibi mesela: *Beyin; iğrenç, pis kokulu bir çöp yığımına benzer. Güneş doğduğunda bu yığın hayal edebileceğinden daha kötü bir biçimde kokar, hava soğukken ya da gökyüzü bulutlarla kaplandığında ise kokusunu nadiren duyarsın. Eğer rüzgâr belli bir yönden eserse birkaç saat için serin çam kokusunu yakalayabilir ve çöp yığının orada durduğunu bile unutabilirsin.* Bu benzetmeyle hiç değilse eğri oturup doğru konuşmuş oluruz. Çünkü gerçek şudur ki demans hastasıysanız beyniniz bir çöp yığındır. Ve tam şu dakikada kokuyu alamıyor olsanız bile, kötü kokmaya hep devam eder.

Clara ve Luke ayrıldıktan kısa bir süre sonra hâlâ sandalyemde oturuyorum ama daha yalnız hissediyorum. Yaşlı, kel adam ve benim dışında yemek odasında hiç kimse kalmadı. Ve sanırım bir de Myrna var.

Odama yönelmek üzereyken yaşlı, kel adam kaşığını kâsesi-

ne çarpıyor. Yüzüne sıçrayan çorbayla ufak bir duş alıyor. "Hey!" diye sesleniyor. Siyah saçlı, büyük halka küpeleri olan hoş Latin kadın aşçıya, "Sana Myrna'nın yemeğini götürmeni kim söyledi?" diyerek dik dik bakıyor. Diğer sakinlerin ona Gabriela diye seslendiğini duymuştum.

Kadın iç çekiyor. "Affedersin, Bert. Bitirdiğini sanmıştım."

"Hayır, henüz bitirmedi. Şimdi doğruca mutfağa gidip tabağı geri getirsen iyi olur."

"Çöpe döktüm bile, hiç yemek kalmadı." Kadın bunu kabaca değil bıkkınlıkla söylüyor. "Ona meyve kâsesinden bir muz alıp getirmeme ne dersin?"

Tuhaf bir biçimde Myrna varmış gibi yapmasına saygı duyuyorum. Fakat Bert pek de etkilenmişe benzemiyor. "Myrna muz sevmez."

"Peki, bir sandviç ne dersin?"

"Sandviç de sevmez."

Gabriela elini kalçasına koyup gözlerini kısarak, "Peki ne sever?" diye soruyor.

Bert çenesini kaldırıp, "Çorba," diye yanıt veriyor. Bir meydan okuma.

Bu aşamada kendimi tutamayıp gülümsüyorum.

"Senin hâlâ biraz çorban var," diyerek bulaşık havlusunu omzuna atıyor. "Myrna'yla paylaşmak zorunda kalacaksın."

Bert homurdanınca onun için üzülüyorum. Kesinlikle huysuz bir ihtiyar ama girişkenliğinden hoşlanıyorum. Aç karısını (kurgusal olsa da) savunuyor. Bu benim kitabımda kahramanlıktır.

Önündeki kâseyi boş sandalyenin tarafına doğru itip, "Üzülme, aşkım. Benimkini alabilirsin. Aferin sana," diyor.

Birden Bert'ün yüz ifadesi değişiyor. Gözleri nazik ve hayranlıkla bakıyor. Dudakları hâkim olamadığı bir gülümsemeyle kıvrılmış. Önce bana gülümsediğini sanıyorum ama gerçeği anlamam bir saniyeyi bulmuyor. O Myrna'ya gülümsüyor. Bir açıdan bunu hayal bile edilemeyecek şekilde üzücü buluyorum. Başka bir açıdansa şimdiye dek gördüğüm en romantik şey bu.

“Dinle,” diyorum içgüdüsel olarak. “Neredeyse çorbama dokunmadım ve aç değilim. Belki Myrna bunu bitirmek ister.”

Myrna için yemek artığımı teklif etmemi Bert’ün aşağılayıcı bulabileceğinin farkında olarak kendimi tepkisine hazırlıyorum. Kaşlarını çatıyor ama kısa bir değerlendirmeden sonra sertçe başını sallıyor. “Bunu çok ister. Teşekkürler, genç hanım.”

Bert’e kendi kâsesini uzatıp benimkini “Myrna”nın önüne yerleştiriyorum. Gitmek için kalkarken birden Bert’ün yanında tereddütle duraksıyorum. “Myrna şanslı bir kadın, bunu biliyor musun? İşlerimi... kendim yapamayacak hâle geldiğimde senin gibi birinin bana göz kulak olmasını isterdim.”

Bert kaşlarını çatmaya devam ediyor ama şimdi biraz daha farklı. Daha az sinirli. Daha düşünceli. “Asla bilemezsin, genç hanım,” diyor. “Belki de istediğin olur.”

3

Eve

Günümüz...

Önümde duran adam beklediğim gibi değil. Öncelikle, benden en az beş yaş genç –en fazla otuz yaşında– ve sol yanağında bir leke var. Gözleri çukur, teni zeytuni, saçı açık kahverengi. Göz kamaştırıcı. Ama yeşil şortu, ince beyaz tişörtü ve kaba botlarıyla müdür olamayacak kadar salaş. Zilin yanındaki altın rengi küçük levhaya bir kez daha göz atıyorum: ROSALIND BAKIMEVİ. ONLARA HUZUR, SİZE GÖNÜL RAHATLIĞI SUNAR. Kesinlikle doğru yerdeyim.

“Ben Eve Bennet,” diyorum. New York Aşçılık Akademisi’nin en ümit verici mezunu olarak ödül almak üzere kendimi sahnede bulduğum an kısa süreliğine gözümün önünde beliriyor, sonra ise yaşlılara hizmet veren bir bakımevine iş başvurusu yaptığımı söylediğimde annemin yüzü. “Saat ikide görüşmem var. Aşçı pozisyonu için.”

Bir selamlaşma, el sıkışma, *Ah, evet. Lütfen içeri gelin*, cümlesi için bekliyorum. Ama karşımdaki adam öylece bakıyor. Gözlerinde beni tanıdığını gösteren bir ışıltı görüyorum ve içim eziliyor.

Son iş görüşmem de zor geçmişti ama en azından bir merhaba demişlerdi. On yıl önce NYC Benu’de, Asya füzyon res-

torandaydı* (o zamanlar Asya füzyon mutfağı pek revaçtaydı). Benu'de staj için görüşmeyi öylece kapmak resmen bir mucizeydi. Aşçılık okulundaki arkadaşlarımla arasındaki rivayete göre baş aşçı Min-Jun kendisine özgü meşhur kahverengi sos tarifinin çalınmasından korktuğu için mutfağında sadece akrabalarını işe alıyordu. Min-Jun'la mutfakta tanışmıştım, tokalaşmak yerine elime bir bıçak tutuşturup jülyen havuç doğramamı istemişti. Orada geçirdiğim bir saat boyunca benimle güç bela konuşmuştu. Bana iş teklif ettiğinde (aptal gibi reddettim işi) havuca âşıkmişim gibi bakma tarzımın beni diğerlerinden ayırdığını söylemişti.

Bu salaş adam hâlâ konuşmamıştı. Bana küfretmesini veya kapıyı suratıma çarpmasını bekliyorum ama bunu yapmak yerine geriye çıkıp içeri girmeme izin veriyor. Geniş bir merdivenin dikkat çektiği aydınlık bir bekleme salonuna adım atıyorum. Cilalı ahşap sehpa pastel mobilyalarla yan yana dizili. Daha önce bakımevlerinde bulunmuş olmamama rağmen buranın epeyce hoş bir yer olduğunu düşünüyorum. Geniş, düzensiz bahçesi olan üç katlı panjurlu bir yapı. Bana fazlasıyla... evimi hatırlatıyor.

“Siz Eric misiniz?” diye soruyorum.

Adam dönüp kendisini takip etmemi isteyerek, “Hayır,” diyor.

“Ah,” diyorum rahatlayarak. “Peki. Siz... kimsiniz?”

“Bahçıvanım.”

Köşede gözden kayboluyor, adamı yakalamak için koşturmak zorunda kalıyorum. Koridorun sonunda ona yetiştiğimde çoktan kapıyı çaldığını görüyorum.

Kapıdan, “Eric?” diye sesleniyor. Bakışları kısa bir an için benimkilerle buluşuyor. “Eve Bennett seni görmek için bekliyor.”

Kapı usulca açılıyor. Karşımda dikilen gür bıyıklı adam bahçıvanın aksine gülümsüyor.

---

* Farklı ülke mutfaklarından örnekler sunan restoran. -ç11

Canlı bir edayla, "Merhaba," diyor. "Siz Eve olmalısınız. İsmim Eric."

Bahçıvan birden t y y r ve ben Eric'in uzattığı eli sıkıyorum. "Tanıştığımızı memnun oldum."

"Orada dikilmeyin. İçeri girin." Beni içeriye yönlendiriyor. "Duyduğum İngiliz aksanı mı acaba?"

"Doğru Londra," diyorum. "Ama on beş yıldır Birleşik Devletler'deyim."

"Ah, o zaman memlekete hoş geldiniz demeyeceğim." Bir kahkaha atıyor; tuhaf bir şekilde kadınsı bir kıkırdama. "Ama ofisime hoş geldiniz. Lütfen, oturun."

Eric iki bardağa su dolduruyor ve rahatça oturduğumuz an özgeçmişimi eline alıyor. "Açık konuşmam gerekirse, başvurular arasında sizin kadar açıcılık yeterliliğine sahip kimse yok," diyor. "Şu anki açığımız alaylı, ona çok düşkün olsalar da buranın sakinlerinin her akşam pilav, fasulye ve acılı Meksika yemeği yemekten fenalık geçirdiğini düşünüyorum. Gabriela hamile ve bu cuma son iş günü, bu yüzden derhal başlayabilecek birine son derece ihtiyaç duyuyoruz."

"Hemen başlayabilirim," diyorum.

"Güzel. Bu işe neden başvurduğunuzu bana anlatabilir misiniz? Aldığınız eğitimle lüks bir restoranda ya da kafede iş bulabilirsiniz!"

Eric tekrar kahkaha atıyor, birden içime bir cesaret dalgası yayılıyor. Bahçıvanın aksine, kim olduğumu kesinlikle bilmiyor.

"Burası evime yakın," diyorum. "Ve kızım ilkokula gidiyor, bu yüzden gündüz vardiyası normal çalışma saatlerinden daha iyi uyuyor."

"Gayet makul." Eric bakışlarını önce sağa sonra dosdoğru özgeçmişime yöneltiyor. "Peki, neden iyi bir aday olduğunuzu düşünüyorsunuz?"

Beklenti dolu bir şekilde bakışlarını kaldırıyor, zaman kazanmak için bir yudum su içiyorum. Bunun Clementine'in okul bölgesinden bir adres edinebilmem için son çarem olduğunu

söylemenin uygun zamanı olduğunu sanmıyorum. Ve bu adresi alamazsam kızımın, sakinlerinin Butt Road olarak bildiği pastorallikten çok daha uzak Buttwell Road İlkokulu'na gitmeye mecbur kalacağını da.

“Yemek pişirmek benim tutkum,” diyorum nihayet. “Neyin taze taze pişirilmesi, neyinse önceden hazırlanabileceğini bilirim. Sebzelerimi kendim yetiştiririm ve hem maliyetleri aşağı çekmek hem de lezzet için mevsim ürünlerini kullanmaya çalışırım...”

Eric, “Bazı konuklarımızın özel diyet gereklilikleri var,” diye sözümü kesiyor. “Yüksek tansiyon gibi şeyler, bu yüzden yemeklerimizi sağlıklı ve dengede tutmamız gerekiyor, dış protezi kullananlar içinse yumuşak olması gerektiğini söylemeye bile gerek yok.”

İrkildiğimi belli etmeden, “Yüksek tansiyon hastaları için nasıl yemek pişirileceğini bilirim. Dahası basit yiyeceklerin mükemmel lezzete ulaşması için verilen mücadeleyi de severim.”

Eric gülümseyip parmaklarını başının ardında birleştiriyor. Gömleğindeki düğmeler hamurumsu göbeğinden dolayı geriliyor. “Ve temizlikle ilgili bir tecrübeniz olduğunu sanmıyorum.”

Duraksıyorum. “Ben... şey... Bir aşçı aradığınızı sanmıştım.”

“Ah, elbette. Ama temizlikçimiz bizi zor durumda bıraktı ve işe alacağım kişinin en azından birini bulana kadar bu boşluğu da doldurabileceğini umuyorum.”

Yutkunuyorum. “Anlıyorum.”

“Hiç temizlik deneyiminiz var mı?”

“Elbette,” diyebiliyorum. Oysa altı ay öncesine kadar, tüm ev işlerini hizmetçimiz Valentina üstleniyordu. Valentina ayrıldığından beri işleri devralmıştım ama temizlik standardı oldukça düşmüştü.

“Harika... Çok iş yok zaten. Yemeklerden sonra mutfak temizlenecek, tabii konuklarımızın odaları her gün toplanacak. Fazla ütü çıkmaz ama bazı erkekler pazar günleri frak gömleği giymeyi severler.”

Sandalyemde biraz kamburlaştım. Daha önce birkaç kez gömlek ütülemiştim ama sayısı inanın birkaç taneden fazla değildir. Richard'la yeni evlendiğimizde, gömleklerini ütüleyen kişi olmam hakkında harika bir şarkı ve dans uydurmuşum. Bu işi bir kez de çıplakken yapmışım. Sabahları işe gitmeden önce sevgili-me ait gömleği ütülemenin tamamen romantik bir şey olduğunu düşünüyordum. Fakat bir süre sonra beni ilgilendirmeyen diğer tüm işlerle birlikte ütü işini de Valentina'ya devretmişim.

Butt Road'u düşünerek, "Pazarları gömlek. Sorun değil," diyorum.

"Söylemem gereken başka ne vardı?" derken dilini şaklatıyor. "Gece vardiyasında çalışan harika bir hemşiremiz var, adı Rosie. Aynı zamanda saat sekiz ila beş arasında hastabakıcılarımız da kurumda çalışıyor. Trish kişisel bakım sorumlumuz, Carole da onun yardımcısı. Sizi içeri alan Angus bahçıvanımız, aynı zamanda tamir işlerimizle de ilgilenir. Şu an on iki konuşumuz var. En büyük pazarlama noktamız samimiyetimizdir. Aile olmamız. Başlamadan önce herkesin buna iyi uyum sağlayacağından emin olmak zorundayız."

Başımı sallıyorum, sahte bir gülümseme yüzümü kaplıyor. İkna olduğum tek şey uygun bir adayın tam zıddı olduğum. Ben bir şefim, lüks yemek pişirmede uzmanım... Bakımevine aşçılık ve geçici de olsa temizlikçilik yapmaktan ne anlarım?

"Biz özel bir tesisiz," diye devam ediyor Eric. "İleri Emeklilik Çözümleri adlı bir grubun sahip olduğu, ülke çapındaki birkaç yerden biriyiz. Bu merkezin müdürü benim. Ruhsatımız var ve yılda bir kez New Jersey Sağlık ve Huzurevi Hizmetleri tarafından denetleniriz.

"Biz bir destekli yaşam tesisiyiz, bir tür bakımevi değil, bu yüzden konuklarımız gayet sağlıklı insanlardan oluşuyor, yani fiziksel açıdan. Fakat bazı konuklarımız demans hastası. Yaşlı sakinlerimizden biri olan Bert bazı belirtileri göstermeye başladı ve aynı hastalıktan mustarip iki de genç konuşumuz var. Anna otuz dokuz yaşında. Genç başlangıçlı Alzheimer hastası, pek çok insa-

nın bildiği anı bağlantılı demans tipi. Luke kırk bir yaşında. O da bir çeşit frontotemporal demansa sahip ki bu onun konuşmasını ve sözcük üretimini etkiliyor. Fiziksel açıdan konuşmada olduğu kadar gereksinim duyduğu kelimeleri bulmakta da zorluk çekiyor. Son zamanlarda çoğunlukla sözsüz iletişim kuruyor.”

“Vay.”

“Konukların bakımından sorumlu olmamanıza rağmen gün içerisinde onlarla etkileşim içinde olacaksınız. Bu hususta ne düşünüyorsunuz? Yaşlılarla veya engellilerle ilgili bir tecrübeniz var mı? Büyükanne veya büyükbaba?”

“Ne büyükanne ve büyükbabam ne de yaşlılarla edindiğim gerçek bir tecrübem var. Fakat böyle kalsın istemiyorum.”

En azından bu kısmı doğru. Son zamanlarda hayatın ne denli zor olabileceğinin farkına varmıştım. Eric’in başını sallayış biçiminden onu ikna ettiğimi görüyorum.

“O zaman doğru yere geldiniz,” deyip tekrar gülüyor. “Her neyse, benim için bu kadarı yeterli. Başka sorunuz var mı?”

“Tek bir sorum var,” diyorum. “Daha önce sözünü ettiğim gibi ilkokula giden bir kızım var. Clementine günün büyük kısmında okulda olacak ancak sabah erken saatte ve okuldan sonra benimle, bu yüzden onu buraya getirmem gerekiyor. Ve onu okula götürüp okuldan almak zorundayım ama gidiş ve dönüş beşer dakikadan az sürüyor.”

Dikleşip kendimden emin görünmeye çalışıyorum. Son umudum değil de görüşmeye çağrıldığım yirmi işyerinden biriymiş gibi davranıyorum.

“Aslında konuklarımız etrafta bir çocuk olmasından hoşlanırlar. İşinizi engellemediği sürece elbette getirebilirsiniz.”

Tuttuğum nefesimi bırakıyorum ve Eric ayağa kalkıyor.

“Peki, bir tur atmaya ne dersiniz?”

Gülümseyerek ayağa kalkıyorum ve yeni hayatıma atacağım tura hazırlanıyorum.

Dört ay önce hayatım karardı. Ölümcül bir hastalığın pençesindeymişim gibi yavaş yavaş değil, öldüren bir araba kazası gibi birdenbire. Richard yaptığı şeyi söylediğinde Clementine'le başımıza gelen şey buydu. Parasını kaybeden binlerce yatırımcının başına gelen de buydu. Fakat Richard için bu bir sigara tiryakisinin akciğer kanserine yakalanması gibi bir şeydi. Felaketin kaçınılmaz olduğundan haberdar olmalıydı. Fakat bunu sağ salim atlatacak milyonda bir olduğu umuduyla devam etmeyi tercih etti.

Bir salı günü arabasını evin önüne park ettiğinde saat öğleden sonra 15:15'ti. Bu benim için ilk işaret olmalıydı. Richard'la on yıldır evliydim, bütün bu süre içinde hafta içi asla bu saatte eve dönmemişti. Komik olan, bundan o zaman memnun olduğumu hatırlıyorum. Balkabaklı çöreklerimde yeni bir malzeme kullanmıştım ve o geldiğinde kurabiyeler fırından yeni çıkmıştı.

Mutfağa geldiğinde, "Harika zamanlama," dedim. "İlk dene-yen sen olabilirsin."

Bar taburesine otururken anlaşılmaz bir biçimde mırıldandı. "Tatlım?" dedim.

Alnını avucuna yerleştirerek öne doğru eğildi. Ceketini giymemiş, kravatını gevşetmişti.

"Kendini iyi hissetmiyor musun?" Elimi alnına koyup ateşine baktım. "Ricky?" Herkesin önünde ona Ricky dememden nefret ederdi ama başkaları yokken bu genellikle onu gülümsetirdi. "Merhaba? Evde kimse var mı?"

Ev ustalarla doluydu. Mekânı yaz için hazırlıyorduk. Merdiven taşıyan bir adam mutfak penceresinin önünden geçerken el salladığında karşılık verdim.

Richard konuşmayınca onu şakayla dürttüm. Başı geriye düştüğünde şişmiş, yaşlarla dolu gözlerini gördüm.

"Richard! Aman tanrım!"

Daha önce Richard'ı ağlarken hiç görmemiştim. Annesinin veya babasının cenazesinde bile. Düğünümüzde bile. Clementine'in doğumunda bile. Richard stresini veya duygularını at-

mak için daha çok duvara yumruk atar veya viskiyi fazla kaçırdı. “Sorun ne?”

Gözleri benimkilerle bir an buluştu. “Her şeyi berbat ettim, Eve.”

“Sen...” Yanına oturdum, yüz yüze gelelim diye taburesini döndürdüm. “Ne demek istiyorsun? Neyi berbat ettin?”

“Hayatımı. Senin hayatını da. Clementine’inkini de.” Geriye doğru dönüp dirseklerini mermer tezgâha dayadı. “Yatırımlarım hakkında yalan söyledim, evrakta sahtecilik yaptım. Ve yakalanmak üzereyim.”

Sessizce, pek de kahkahaya benzemeyen bir ses çıkardım. “Bu bir şaka mı?”

“Şaka yapıyormuş gibi mi duruyorum?”

Çok saçmaydı. Richard’ın yatırımları hakkında yalan beyanda bulunmaya veya evrakta sahtecilik yapmaya ihtiyacı yoktu. Richard işinde oldukça parlak bir adamdı. Yine de emin olamamanın sinir bozuculuğunu hissettim. Gözlerinin etrafı kızarmış, yakası gevşemişti. Haftalardır düzenli bir şekilde kilo kaybediyor ve daha da fazla içiyordu. Ve birkaç gün önce de onu çalışma odasında belli belirsiz gözü yaşlı otururken bulmuştum. Nezleyi ve işyerindeki baskıyı bahane etmişti. Daha fazla bir şey sormayı düşünmemiştim bile.

“Ama... evrakta sahtecilik mi?” Kendi kendime konuşur gibi, “Sen şey gibi bir şeyden mi bahsediyorsun?” dedim.

“Saadet zinciri.”

Yavaşça ve acı vererek boğazım düğümlendi.

“Tüm paramızı kaybedeceğiz,” dedi. “Evimizi de. Ve ben de hapse düşeceğim.”

Tabureden kalktım. “Hapse mi?”

“Makul vergi beyannamelerini rapor ettiğim sürece her şeyin yolunda olduğunu düşünmüştüm. Ben... her şeyin yolunda gideceğini düşünmüştüm...” Ağlamaya başladı, işte o an anlatıklarının doğru olduğunu anladım. Söz konusu iş olduğunda

Richard hataya karşı hep kibirliydi. Onu hiç böyle yenik görmemiştim. İki elimle ağzımı ve burnumu kapadım.

“Bundan kurtulmanın bir yolunu bulmaya çalıştım ama yapamıyorum.”

Volta atmaya başladım. “Kahretsin... Kahretsin, kahretsin! Bu delilik. Nasıl yapabildin?” Birden fırının üzerindeki saate gözüm ilişti. “Kahretsin! Clem’i okuldan almam lazım.”

Anahtarları alıp kapıya yöneldim. Sonra bir an durdum. Bu durumun protokolü hakkında hiçbir fikrim yoktu. Polis gelip kapımıza mı dayanacaktı? Richard kızımızın gözü önünde kelepçelenip götürülecek miydi? Sonra ne olacaktı? Uygun adım evden dışarı mı çıkarılacaktık?

“Richard...”

“Sorun yok.” Yükünü paylaştığından sesi tuhaf bir biçimde etkili çıkıyordu. “Zamanımız var. Gidip Clem’i al.”

Saatler gibi süren saniyelerde usulca bakışını yakaladım. Sonra midemde kramplarla dönüp kapıdan çıktım.

Rosalind Bakımevi’ndeki turum kısa sürdü ve tüm tur konuklarla tanışmak yerine, onları uzaktan *izlemekten* oluşuyordu. Koridorlarda ve Eric’in salon diye nitelendirdiği yüksek tavanlı oturma odasında birkaç insanın yanından geçiyoruz. Geri kalan herkes binanın yanındaki muazzam genişlikteki çimenlerde yayılmış durumda, temiz gökyüzünden muhtemelen bir yıllık D vitamini alıyorlar. Bahçıvan Angus kısa bir merdivene çıkmış, fazlaca büyümüş bir çalıyı buduyor.

Eric seksenlerinde, kelleşmeye başlamış bir adamı işaret ederek, “Bu Bert,” diyor. “Şuradaki de Clara. Salondaki, kocası Laurie’ydi. Ağacın altındakiler de Luke ve Anna.”

Yaşlılarla dolu bahçede bu genç çift göze çarpıyor. Luke bir banka oturmuş. Başu aşığıda, siyah dalgalı saçu yüzüne dökülüyor. Anna ondan birkaç adım ötede tekerlekli sandalyede oturuyor, kızıl kahve saçu karışmış.

“Çok gençler,” diyorum. “Demans hastası olduklarına inanmıyorum.”

“İnanmak *gerçekten* de zor,” diyor Eric. “Bazı günler gayet iyidir; normal, sakın insanlar gibi davranırlar. Bazı günler ise o kadar da iyi değildir.”

“Kadın neden tekerlekli sandalyede oturuyor? Bu da mı demans yüzünden?”

“Ah...” Eric boynunu aniden kaşıyor. “Aslında hayır...”

“Fularını düşürdü,” diyorum, Anna’nın ayaklarının dibindeki çimlerde dans eden hafif örtüye doğru adım atarak. Fuların keyifli renkleri bana Richard’ın ilk evlilik yıldönümümüzde hediye ettiği tabloyu anımsatıyor, geçen hafta evimize gelen müzayedeci resimle epeyce ilgilenmişti.

Fuları yakalıyorum. “Bunu düşürdünüz,” deyip Anna’nın kucağına bırakıyorum. Bu denli yaklaşıncı ona daha dikkatli bakmaktan kendimi alamıyorum. Güzel değil – en azından güzelliğin sarışınlık, incelik ve simetri olduğu düşünül­düğü bu kesimlerde. Ama onda çarpıcı bir şey var. Teni mermer gibi pürüzsüz, yoğun çilleri var, kollarıyla bacakları uzun ve esnek. Fakat beni en çok etkileyen şey göz rengi: soluk, belirgin bir yeşil. Gözleri olmadan çok vasat biri olabilirdi. Ama ya gözleri? Gözlerimi alamıyorum.

Daha elimi çekmeden fuları kavrayıp sıkıyor.

“Ah.” Geri çekiliyorum ama parmakları benimkilerin daha da içine giriyor. “Seni korkutmak istemedim. Sadece güzel fularını kaybetmeni istemedim.”

Konuşmaya hazırlanıyor, tüm işaretler mevcut – dudakların ıslatılması, yutkunma, yüz kaslarının gerilmesi. Dalgın bir insanın yapacağından biraz daha fazla zaman harcıyor ama ben demansı olduğunun fazlaca bilincindeyim ve o anda başka bir şey düşünemiyorum. “Lütfen,” diyor nihayet. “Bana yardım et.”

Omurgam boyunca bir ürperti geçiyor. “Ne dedin?”

Bekliyorum ama tekrar konuşmuyor.

“Anna?” diye ısrar ediyorum ama yüzündeki idrak çoktan uçup giderek genç, pürüzsüz teniyle çelişen boşlukla yer de­ğiş-

tirdi bile. Gözlerinin ferî söndü, hâlâ güzeller ama boş bakıyorlar. Doğruluyorum.

“Eric, benden yardım etmemi istedi,” diyorum.

Eric göz kırptırıyor, şaşkınlığın kusursuz resmi. “Öyle mi? Emin misin?”

“Evet. Yani... Sanırım istedi.”

“Bunu ona ne hatırlattı? Ona bir şey söyledin mi?”

Dönüp Anna’ya bakıyorum. “Sadece fularını kaybetmesini istemediğimi söyledim.”

“Carole’ı oraya göndereceğim,” diyor. Bir dakika sonra bir çalışan hızla Anna’ya doğru koşturuyor. “Eğer ters giden bir şey varsa nedenini bulacağız.”

Başımı sallıyorum, binaya dönmemizi işaret ediyor. Sinekliği benim için tutarken, “Demansın iyi tarafı elbette eğer fularını kaybederse onu uzun süre özlemeyecek olmasıdır,” diyor.